

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis
Presbyteri, Scripturæ Selectæ**

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

128. Timor mortis ex peccato.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

Psal. 35.

*niam quid te est fons vitæ; hic etenim par-
vus, statimq; deficiens vitæ rivulus fluit,
ibi, ibi fons vitæ, &c?*

Timor mortis ex peccato.

PVNCTVM CXXVIII.

Luc. 7.
Mors à peccato
habet, quod
terreat.

Gen. 4.
Mortis horror
quantus in
Cain.

Philo.

Ezech. 16.

Septuag.

Ezech. 2.

Theod. &

Hier. ibid.

Dan. 5.

Mortis imago
quantum pa-
vescit Bal-
thasarem.

Ecce defunctus essebatur. Vbi agitur de morte, id fit admiratione, terrore: **E**cce. Cur tam terribilis mors? cur ad so- lum mortis nomen trepidamus, aut ima- gine, aut imaginatione contremiscimus? **C**ain: *Omnia, qui invenerit me, occidet me*: timore mortis perterritus toto corpore contremiscens, adeo ut teste Philo- ne ad suum refugium horrore mortis septem condiderit civitates, tantus inva- serat eum horror mortis, quam Dominus ei comminatus fuerat. *Si male egeris, sta- tim in foribus* (tui exitus, ac discessus à corpore) *peccatum tuum aderit*. Sic semper imaginem mortis gerens demisso capite, quod curvatam haberet conscientiam, vagus, & profugus erat super terram: offundebatur nimirum sibi ultix sui ima- go peccati, ut dicit Ambrosius. nec quietum reum esse permittebat.

Et tu porta confusionem tuam. Sept. *Et tu porta tormentum tuum*. Sic ubi nos legi- mus: *Si justus fecerit iniquitatem, ponam eorum eo offendiculum*. Theod. & Hieron. legunt: *Dabo tormentum in faciem ejus*.

Convivabatur ille cum mille suis Opti- matibus, uxoribus, & concubinis, tem- pli vasa sacra profanans: at ecce digiti feribentes. Mox solâ mortis imaginatio- ne faciem Regis immutatam vidisses, animum cogitationibus conturbatum: *Compages venum ejus solvebantur, & genua illius ad se invicem collidebantur*; & licet clama- rent: *Rex, in æternum vive, non te con- turbent cogitationes tuæ*: horribilis tamen visâ terrebatur imagine mortis: hinc scilicet, quod videre cœpit, contra candela- brum, id est, coram candelabro, suas ebrietates, sua sacrilegia, hinc terrores. *Dabo tormentum in faciem ejus. Omnis qui invenerit me, occidet me*.

Ex peccato, Fratres, nascitur terror mortis. **Iob**: *Et formido tua non me ter-reat*. Sed unde tibi formido? Ex peccato: *Quantas habeo iniquitates, & peccata? scelera mea, & dilecta mea ostendat mihi* q. d. Si quid in proximum iniquitatis, si quid in te sceleris, si quid in me peccati, si quid omni sub nomine delicti, ut optime hic distinguit D. Th. nescio, tu ostende mihi, hinc enim solum formido. Ea ut timor mortis facit distinguere, quod in vi- ta complicatur, &c.

Scribis enim contra me amaritudines, & consumere me vis peccatis adolescentie mea. Sentio, quod me vis consumere, id est, ad extremam consumptionem, redigere, *Peccatis adolescentie*, id est, propter peccata adolescentiæ. Existimant quidam juxta Sept. *Imposuisti mihi peccata juvenutis*; de filiorum juvenum peccatis sibi imputatis intellexisse, quod vel filios non ita in officio contiausser, vel frigidius, quam par erat, coram adoles- centiæ errata ex illis conviviis præ- fertim increpasset. Communis exposi- tio est, de se loquutum, in operibus scilicet pietatis obeundis, & rectæ rationis lege non sic perfectè, ut verebatur, rudioribus aânis ambulasse, aliquid fortasse ei tunc temporis defuisse, aliquid omi- sisse, & in vitæ extremo positum, talem de divina justitia visionem habuisse, ut dixerit: *Consumere me vis peccatis adolescen- tia mea*. Putat ille, dum suam præsentem vitam considerat, se nihil habere peccati in hora mortis sentiet, Deum se velle afflicta- re.

Imposuisti iniquitates nostras in conspectu tuo, sæculum nostrum in illuminatione vultus tui. Paraph. Camp. *Collocasti iniquitates nostras è regione tibi, & peccata, quæ nos pro occultis habuimus, & in adolescentia commisimus, ipsa luce manifestiora sunt in conspectu tuo*. D. Hieronym. loco, *sæculum nostrum, legit, negligentias nostras*. Heu! Domine, vel negligentias? &c. Felix, *Oculca Felix nostra, vel juvenutem nostram*; quod exponit, peccata juvenutis nostræ, juxta Chaldæum: *Iniquitates juvenutis nostræ*. Unde alibi exclamat: *Delicta juvenutis meæ, & ignorantias meas ne mmineris*, Domine,

Mortis vicina
metus peccata
distinguit co-
gnoscere facit.

Septuag.

Mortis nudos
senes peccata
adolescencia
afflicta re so-
lent.

Psal. 48.

Camp.

Chald.

Psal. 24.

Greg.

mine. Vbi Greg. Considerandum, quantum sint gravia peccata lenum, si & illud sic iusti metuunt, quod in infima aetate deliquerunt. Si sic formidanda peccata iuventutis, quæ vel fragilitatis, vel ignorantia, vel maximæ sunt passionis, ac proinde parum respectivè deliberationis habent; quid erit de peccatis virilitatis, ac senectutis ex plenâ deliberatione, & malitia oriundis?

Job. 7.

Posuisti me contrarium tibi (in hora mortis) unde in agonia, *Factus sum mihi metipso gravis.* Hinc terrores, hinc dolores, hinc cogitationes, hinc sudores, hinc lacrymæ. Unde? *Cur non tollis peccatum meum, & quare non auferis iniquitatem meam? Ecce nunc in putre dormiam.*

Job. 17.

Cogitationes meæ dissipatae sunt, torquentes cor meum. Loquitur in persona ejus, qui hic altas fixit radices, qui suas hic omnes habet cogitationes, qui plantatas in corde habet terræ cogitationes, quas singularim evellit mors, nunc spem vite naturalis sic radicis firmatam, nunc amorem uxoris, & filiorum, nunc affectum rerum, ac divitiarum, nunc cogitationum, negotiorum dignitatum.

Psal. 75.

Chald.

Alii.

Sed valde evulsi.

Terribili, & ei, qui auferit spiritum Principum. Chald. *Qui comprimit tumorem Principum.* Alii: *Qui auferit fastum, arrogantiam, animositatem Principum.* Quantum verò doloris inferant hujusmodi evulsiones, non dentis ex gingiva, sed spei, cogitationum, consiliorum omnium, ac reliquarum omnium voluptatum innatæ cupiditatis ex terreno hominis corde cum impetu, & disrupione, intelligere est ex lectione Sept. *Rupti sunt, seu effracti sunt articuli cordis mei.* D. August.

Septuag.

D. August.

Convulsa sunt compages cordis mei. Sunt enim hujusmodi inimicæ cogitationes & affectiones, veluti cordis articuli, & compages, & veluti partes, & membra ipsius cordis: cum verò hæc cogitationes convelluntur, eradicantur in eum cum violentia, oportet cor ipsum eradicari, discerpi, dilacerari. Hinc juxta Vatab. dolent: *Conatus mei intercepti sunt; conatus scilicet faciendi supra vires, Intercepti sunt, rupti sunt.* Torquentes cor meum.

Vatab.

A Non amittitur sine dolore, quod cum amore possidetur. Aug. Dolor, sicut amor: unde corpore semel moriente, cor toties moritur, quot ea sunt, quæ inordinate diligit. *Cor meum.* Hebr. *Possessiones cordis mei.* In Gen. de subreptis idoli Laban ad Iacob: *Furatus es me.* Pagnin. *Furatus es cor meum.* Chald. ubi nos legimus, *Cor meum;* legit, *tabulas cordis mei:* quicquid scilicet in corde scripseram, testamenta, cogitationes, conatus, &c. intercepti, rupti, dissipati: non enim hora corrigit, quod longa vita cogitavit, &c.

Patriarcha Iacob moriturus, in lectulo ut se composuit, ut manibus, pedibusque junctis vitam finivit? O mortem iustorum! *Collegit, inquit, pedes suos super lectulum.* Ex instituto, & habitu antea vite facillimè egit tunc, quod semper egit, etsi in optima terra Gessen, etsi in summa filii gloriæ, & felicitate, ab effectu tamen rerum harum immunis. *Collegit pedes suos super lectulum, & appositus est ad populum suum.* Interl. *Ad Angelorum frequentiam.* Vbi Carthus. Creditur mox, ne tacto Purgatorio, etsi uxoratus, & cum tot filiis in sæculo, vir Dei tanto præditus lumine, ad Limbum delatus.

Ut in suo munere vel moriens persistebat, ut sensibus integris, ut collectus! *Congregamini, filii Iacob,* (iterum dico, quod semper prædicavi) *congregamini.* Vox Patris ut viventis, sic morientis ad filios: *Congregamini, non separamini.* Qui propterea non reliquit eis occasionem separationis, & litium, sed benedictionis, &c. *Et expletis benedictionibus, appositus est ad populum suum.*

Cum hac quiete, & securitate moriatur iusti. Quid mirum? Peccatum non habent, quod est causa timoris. Ex quavis alia causâ nati timores nihil sunt. *Timor aliunde deant facies Dæmonum, sed non videant quam a peccati faciem horrendissimam peccati; timor non est timor.* Iob: *Non peccavi, & in est timor.* *amaritudinibus, moratur oculus meus.* Amartudines vocat lacrymas mortis in agonia. Sept. *Preces adhuc cū labore,* talis scilicet est conspectus Dæmonum, talis morbi vis, ut vix mentem colligere queam. Vatab.

Cogor

Cogor presentes illusores intueri, qui mihi A amarissimi, & molestissimi sunt. Sed quoniam dixerat: Non peccavi; confidenter adjungit: Pone me iuxta te, & cuiusvis manus pugnet contra me.

Peccatum solam, aliud nihil nocere mortuuro potest. Iob. 33. Sept. Nicetas.

Sed peccatum non adit, nihil tibi in hora mortis nocebit, etsi circumcirca habeas Infernum totum. Si fuerit pro eo Angelus loquens unus de mollibus, ut annunciet hominis aequitate. Sept. Si fuerint pro eo Angeli mortiferi, unus eorum non vulnerebit eum. B Vbi Nicetas: Qui extremis cruciatibus exercetur, si perpeffionis suae causam in peccato consistere intellexerit, atque ad Deum de errato suo confessus, se converterit, impendentem mortem (spiritualem, si non temporalem) inhibebit, etiam si sexcenta sint, quae mortem accersant, atque laceffant.

Iob. 38.

Idem in Iob: Nunquid aperta tibi sunt porta mortis, aut ostia tenebrofa vidisti? Quenam haec? peccatum. Per unum hominem peccatum in hunc mundum intravit, & per peccatum mors. Peccata sunt ostia tenebrofa. Deus creavit hominem inextermabilem. Graecè: Vir incorruptibilis esset. Budaeus: Ad naturam non interituram. Mortem enim non fecit, sed homines manibus, hoc est, malis operibus, & peccatis accerserunt illam, &c.

Rom. 5.

Sap. 2. Graecè. Budaeus.

Psal. 139. Chald.

Vir linguosus non dirigitur in terra, virum D iniustum mala capient in interitu. Chald. Vir delatur lingua triplici, non habitare potens in terra viventium, virum pravum, & malignum venerabitur Angelus mortis, & detruhet in gehennam. Hebr. Virum iniquum malum venerabitur in propulsiones, & ruinas. Aug. Virum iniquum mala venabuntur in interitu. Undique scilicet mala exurgent, ut venentur, ac inveniant peccatorem, ut eum in gehennem detrudant.

Hebr. Aug. Genebr.

2. Reg. 1. Hebr.

Peccatum conicit morientem in angustias. Saul ad armigerum: Sta super me, & interfice me, quoniam tenent me angustia. Hebr. Quia tenet me corona.

Peccatum solū angustavit Saulem, cum animam ageret.

Quid sibi vult? nunquid regnum à Deo non acceperat! Ah, Tenet me corona; Voluisti scilicet coronam hanc quondam contra Dei mandatum à memetipso in capite detinere, dum scilicet nō expecta-

vi Prophetam, sed timens, ne populus dilaberetur, Rexque sine populo essem, sacra feci: haec me tenet corona, hoc est, offensae omnes divinae Majestatis, postquam hanc habui coronam in capite, sunt meae mortis angustia.

Ex peccato, Fratres, est timor mortis. Concludam: Peccantem me quotidie, & nō Resp. 7. Offic. me poenitentem, timor mortis conturbat me. Defunct. Et Sap. 3. Iustorum anima in manu Dei sunt, Sap. 3. & non tanget illos tormentum mortis. Alii: Et non tanget illos tormentum malitia. Et, pro, quia, id est, non tanget illos tormentum mortis, quia non tanget illos tormentum malitiae: ubi enim malitia non est, tormentum non est, &c.

Antithesis de peccatorum, & iustorum morte.

PVNCTVM CXXIX.

Venit finis tuus pedalis praecisionis tuae. Ierem. 51. 13. Quid hic sibi vult Propheta? Sub arboris metaphorā loquitur de morte peccatoris, quam praecisionem pedalem appellat. Illic arborem vidisti? Ramum illum praecide, imperat Dominus. Post praecisionis huiusmodi tempus: Et illum praecide. Sic alias Mors pedalis alium. Tandem ad radices: hic est finis pedalis praecisionis suae. Sic, sic cum peccatore Deus. Radices hic egit peccator, affectus in terra defixit: arboris rami sunt filii, uxor, haec, quae possidet, bona terrae: filium aufert, ramum praecidit. Sed melior hinc ipse non fit: alium ad se colligit, ramum alium praecidit, &c. Sed quoniam deterior sit, ad arboris pedem ponit securim. Venit finis tuus pedalis praecisionis tuae. Id, quod evenit evangelicae arbori primum aliquamdiu expectata, & postmodum successit.

Impii de terra perdentur, & qui iniquè Prov. 2. agunt, auferentur ex ea. q. d. Non excidentur solū praecisis ramis, sed stipite, atque radicibus erutis extirpabuntur; quod Chald. Eradicabuntur ex ea. Heu,